

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора

Д.М. Себко

“04” квітня 2019 року

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРТФОЛІО ПЕДАГОГА
ПЕРВОМАЙСЬКОГО ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

м. Рубіжне
2019

Положення про портфоліо педагога Первомайського індустріально-педагогічного коледжу. ППК – Рубіжне: 2019.

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради (протокол № 5 від ...), педагогічної ради коледжу (протокол № 8 від 04.04.2019р.)

Затверджено наказом по Первомайському індустріально-педагогічному коледжу від 04.04.2019 р. № 63-з.

Вступ

Сучасному педагогу необхідно бути не лише професійно компетентним і творчо активним, але і конкурентоспроможним, здатним гідно позиціювати себе серед колег. У цьому може допомогти підбірка матеріалів, структурованих в “портфоліо педагогічного працівника”.

Професійний розвиток педагогічного працівника закладу освіти – тривалий процес, метою якого є розвиток людини як особистості, як фахівця і майстра. Без збору матеріалів, що ілюструють практику, без осмислення власних дій, аналізу їх результативності відносно студентів та їх успіхів, готовності до самокритики та самоудосконалення працівник не може стати справжнім фахівцем.

Створення портфоліо дозволяє педагогу грамотно проаналізувати свою діяльність, вибрати напрямок подальшого зростання, спланувати роботу по самоосвіті, узагальнити передовий педагогічний досвід та підготувати його до трансляції (впровадження).

1. Портфоліо як засіб представлення власної педагогічної діяльності під час атестації

1.1. *Портфоліо педагога* (від італ. *portfolio* – портфель, тека з документами):

- це спосіб фіксації, накопичення матеріалів, що демонструють рівень професіоналізму педагога та вміння вирішувати завдання своєї професійної діяльності, рівень активності в навчальних та позанавчальних видах діяльності.

- альтернативна форма оцінки професіоналізму і результативності роботи педагога при проведенні атестації на відповідність заявленій кваліфікаційній категорії, під час творчих звітів циклових комісій.

1.2. *Мета портфоліо:*

- оцінювання роботи педагога по темі самоосвіти, характеру його діяльності,

- відстеження творчого і професійного зростання,

- сприяння формуванню навичок рефлексії (самооцінки).

- врахування результатів, досягнутих педагогічним працівником у різних видах діяльності: навчальній, виховній, творчій, методичній, дослідницькій.

1.3. *Складання портфоліо дозволить:*

- педагогу: реально представити результати своєї праці; побачити свої резерви; мати стимул до безперервного самоудосконалення;

- адміністрації: здійснювати безперервну діагностику результатів праці педагогів.

1.4. *Головне призначення портфоліо* – можливість продемонструвати найбільш значимі результати практичної діяльності педагога для оцінки своєї професійної компетенції, такі як реалізовані проекти, участь в олімпіадах і конкурсах, проведені педагогом дослідження.

1.5. *Практична значущість портфоліо:*

- атестація педагога;
- ліцензування, атестація, акредитація ВНЗ;
- систематизація діяльності педагога;
- творчі звіти циклових комісій;
- як стимулюючий чинник.

2. Вимоги до портфоліо

2.1. Висуваються наступні вимоги до оформлення портфоліо:

- *достовірність* – матеріали, подані педагогом, повинні бути правдивими, такими, що легко перевірити;
- *об'єктивність* – у відгуках та рецензіях повинна відобразитися різностороння точка зору;
- *конкретність і науковість* – розкриття компонентів педагогічної діяльності (методів, прийомів, способів і ін.) на основі прикладів педагогічної діяльності, відповідність описуваних компонентів їх визначенням в теорії педагогіки;
- *наочність результатів роботи* – все сказане повинно підтверджуватися прикладами або документально;
- *цілісність, системність, тематична завершеність* представлених матеріалів - послідовний опис компонентів в чіткому взаємозв'язку їх значимості;
- *структуризація матеріалів, логічність і лаконічність* всіх письмових пояснень;
- *цілеспрямованість автора* на самовдосконалення.

2.2. Вивченню і опису підлягають будь-які компоненти, що використовуються педагогом в певній системі та дають позитивний результат метод, технологія, окремий прийом, спосіб, засіб і ін.

При цьому оптимально розглядається досягнення найкращого результату в даних умовах при мінімальних витратах часу і зусиль усіх учасників навчально-виховного процесу.

2.3. Вивченню і узагальненню підлягають:

- цілісна система педагогічної діяльності;
- система роботи педагога з якої-небудь проблеми;

- використання одного ефективного прийому;
- досвід освоєння нових або взятих з минулого, але адаптованих до сучасних умов, технологій (наприклад, проектний метод).

2.4. Коментар до портфоліо має відображати власні думки педагога відносно його діяльності, давати повну картину його творчого зростання і може бути представлений у вигляді окремого листа, виступу, короткого параграфа з вираженням своїх думок, есе, пояснювальної записки.

3. Основні складові портфоліо

3.1. Портфоліо педагогічного працівника містить такі розділи: *портфоліо документів, портфоліо робіт, портфоліо рейтингу.*

3.2. **Портфоліо документів.** Даний розділ включає наступні вкладки: “Візитна картка” та “Портфель сертифікованих досягнень”.

Розділ *“Візитна картка”* включає *інформацію про автора*: прізвище, ім'я по батькові, рік народження; освіта (що і коли закінчив, отримана спеціальність і кваліфікація за дипломом); трудовий і педагогічний стаж роботи в даному закладі освіти.

Розділ *“Портфель сертифікованих (документованих) досягнень”* містить матеріали, що відображають *досягнення педагогічного працівника в різних областях*: підвищення кваліфікації (назва структури, де прослухані курси, рік, місяць, проблематика курсів); копії документів, що підтверджують наявність вчених і почесних звань; найбільш значимі нагороди, грамоти, листи подяки, дипломи різних конкурсів.

3.3. **Портфоліо робіт.** Даний розділ включає наступні вкладки: “Професійна компетентність”, “Методична скарбничка” (“Творче досє”), “Дослідження і творчість”.

Розділ *“Професійна компетентність”* включає матеріали, що відображають основні напрями і види діяльності, опис основних форм і напрямів творчої активності:

- методичні матеріали, що свідчать про професіоналізм педагога: обґрунтування вибору освітньої програми і комплекту навчально-методичної літератури; обґрунтування вибору використовуваних освітніх технологій; обґрунтування використання в своїй практиці тих або інших засобів педагогічної діагностики для оцінки навчальних результатів; використання інформаційно-комунікативних технологій в навчально-виховному процесі, технологій навчання з обдарованою молоддю та з відстаючими студентами;

- робота в обласному методичному об'єднанні, цикловій комісії, співпраця з методичним кабінетом, ЗВО та іншими установами;

- участь в професійних і творчих педагогічних конкурсах; участь в предметних тижнях і тижнях професії; творчих звітах;

- організація і проведення семінарів, “круглих столів”, майстер-класів;
- проведення наукових досліджень; розробка авторських програм;
- підготовка рефератів, доповідей, статей, інших документів.

Розділ “*Методична скарбничка*” або “*Творче досьє*” – матеріали що відображають стан та рівень:

- методичної діяльності: моделі занять, плани уроків, методичні розробки, аналіз занять, публікації;
- роботи зі студентами: опис творчих робіт студентів, науково-дослідні роботи студентів, результати участі в олімпіадах, конкурсах, сценарії позакласних заходів;
- досвіду роботи: його формування (і заповнення в портфоліо) відбувається поступово, із зростанням професійної майстерності.

Узагальнення прогресивного (перспективного) педагогічного досвіду здійснюється в різних формах: створення навчально-методичного або навчально-наочного посібника, виступ з доповіддю на педагогічній конференції, семінарі, курсах підвищення кваліфікації, створення фотоальбому або відеофільму, презентація досвіду в електронному варіанті, написання статті та ін.

Розділ містить наступні документи:

- список творчих робіт, рефератів, навчально - дослідницьких робіт, проєктів, виконаних студентами з дисципліни;
- список переможців олімпіад, конкурсів, змагань, інтелектуальних марафонів;
- сценарії позакласних заходів, фотографії і відеотека із записом проведених заходів (виставки, наочні екскурсії, КВН, брейн-ринги);
- програми роботи гуртків і факультативів.

У *творчому досьє* подається карта творчого зростання педагога (творчих, проєктних, дослідницьких робіт, опис його авторських методик, розробок, програм; зведення про основні напрями його творчої активності, участі в наукових конференціях, конкурсах, педагогічних читаннях, проходженні курсів підвищення кваліфікації).

Розділ “*Дослідження і творчість*” – це матеріали, що підтверджують набуття самоосвіти, участь в семінарах, конкурсах, участь в методичному об'єднанні, цикловій комісії, участь в експериментальній роботі, творчі роботи педагога.

3.4. Портфоліо рейтингу умовно включає два пакети документів: рейтинг педагогічної діяльності та відгуки про цю діяльність.

Матеріали даного розділу повинні давати уявлення про динаміку результатів педагогічної діяльності викладача, майстра в/н, що атестується, за певний період.

Цей розділ включає: матеріали про результати освоєння студентами освітніх програм і сформованості у них ключових компетентностей з дисципліни, що викладається; порівняльний аналіз діяльності педагога за останні 3 роки на підставі контрольних зрізів, участі студентів в олімпіадах і конкурсах; результати поточної і підсумкової атестації студентів та ін.

У діагностиці успішності педагога містяться результати оцінки і самооцінки педагога: особи викладача/майстра виробничого навчання, педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, якості освітнього процесу (аналіз роботи за 3 роки: зрізи знань, підсумки успішності, навчальне навантаження педагога, програмний банк, використання сучасних технологій, результати олімпіад, план розвитку кабінету).

Відгуки включають характеристики ставлення педагога до різних видів діяльності, представлені адміністрацією технікуму, колегами, батьками, а також самоаналіз діяльності педагога: відгук про творчу роботу, виступ на педагогічних читаннях, педраді; рецензії на статті, методичні бюлетені про проведені відкриті заняття та виховні заходи, висновки про якість виконаної роботи (творчої, дослідницької); резюме, підготовлене педагогом, з оцінкою власних професійних досягнень.

Перелік відгуків може бути наступним:

1. Відгуки адміністрації про професійну діяльність педагога.
2. Відгуки батьків про професійну діяльність педагога.
3. Відгуки студентів про професійну діяльність педагога.
4. Грамоти, дипломи, нагороди за участь в конкурсах, оглядах та ін.
5. Самоаналіз педагога по реалізації навчальної програми.
6. Самоаналіз педагога за атестаційними і акредитаційними показниками.
8. Аналіз адміністрацією журналів динаміки досягнень студентів групи.
9. Рейтинг педагога серед педагогічних працівників навчального закладу (критерії затверджені методичною радою технікуму)

4. Оформлення портфоліо

4.1. Портфоліо включає такі елементи:

- **титульний аркуш** (з вказівкою освітньої установи, П.І.Б. педагога);
- **зміст з переліком матеріалів**, включених у відповідні розділи портфоліо (з вказівкою сторінок);
- **практична частина**, що складається з матеріалів по розділах портфоліо, що свідчать про професіоналізм педагогічного працівника і результативність його діяльності;
- **висновки**.

4.2. Портфоліо представляється педагогічним працівником у експертну комісію не пізніше, ніж за 2 тижні до засідання комісії.

4.3. Експерти (1-2 особи), призначені наказом, розглядають представлені матеріали і пишуть рецензію.

У рецензії вказується:

- відповідність представленого матеріалу вимогам на заявлену кваліфікаційну категорію;
- повнота розкриття професійних досягнень і ефективності педагогічної діяльності того, хто атестується;
- позитивні сторони і недоліки професійної діяльності;
- оцінка роботи;
- інші питання на розсуд рецензентів.

Оформлення портфоліо не відрізняється процедурою оформлення від інших документів, що свідчать про професіоналізм педагогічного працівника.

5. Захист портфоліо

5.1. *Презентація портфоліо* – форма атестаційного випробування, в ході якого педагогічний працівник, що атестується, представляє атестаційній групі підтвердження свого професіоналізму і результатів педагогічної діяльності у формі структурованого портфоліо.

5.2. *Захист портфоліо* проводиться на відкритому засіданні експертної групи (на семінарі, на відкритому засіданні циклової комісії, атестаційної комісії тощо) у декілька етапів:

- 1) Презентація портфоліо.
- 2) Відповідь на питання по суті представлених документів.
- 3) Ознайомлення педагога, що атестується, з рецензіями на роботу.
- 4) Пояснення педагога, що атестується, щодо зауважень рецензентів.
- 5) Обговорення результатів захисту членами експертної групи.
- 6) Доведення до атестуемого висновків і рекомендацій атестаційної комісії.

Формами презентації власної педагогічної діяльності (портфоліо) можуть бути:

- *виставки навчально-методичних матеріалів;*
- *слайд-шоу;*
- *доповідь, що супроводжується комп'ютерним показом за допомогою майстра презентацій PowerPoint*
- *інше.*

Для презентації портфоліо педагогічному працівнику відводиться 25-30 хвилин. В ході презентації той, хто атестується, повинен обґрунтувати, як представлені матеріали свідчать про його професійну компетентність.

Презентація – це нескорочений виклад розділів портфоліо. Основна мета презентації – в короткий час представити основні результати виконаної роботи за певний період часу (три роки, міжтестастійний період).

Якість презентації при захисті портфоліо оцінюється за наступними показниками:

- відповідність змісту презентації змісту портфоліо;
- виділення основних результатів діяльності педагога;
- якість викладу матеріалу.

6. Оцінювання портфоліо

Вважається, що презентація була успішною, якщо вона відповідала змісту портфоліо, в ній представлені основні результати, отримані автором, якість володіння матеріалом висока.

Членами комісії задаються питання по суті представлених в портфоліо матеріалів (не більше 5-7 питань). Автор портфоліо відповідає на питання, ілюструючи свою відповідь (при необхідності) наочними матеріалами з портфоліо. Відповіді на питання мають бути короткими і стосуватися лише суті поставленого питання.

Секретарем комісії зачитуються рецензії на представлений педагогічним працівником портфоліо. Автор дає пояснення до зауважень рецензентів.

Обговорення результатів захисту членами експертної групи проводиться на закритому засіданні без присутності того, хто атестується. В ході засідання обговорюються представлені педагогом матеріали.

Оцінка представленого працівником портфоліо проводиться комісією відповідно до данного Положення. Вважається, що педагог успішно захистив портфоліо, якщо представлені в портфоліо матеріали свідчать про те, що:

- педагогічний працівник веде активну співпрацю з методичним кабінетом, використовує на заняттях різноманітні інноваційні методи і форми роботи, враховує при взаємодії зі студентами їх індивідуальні особливості, знає сучасні технології навчання і методи діагностики рівня інтелектуального і особистого розвитку студентів;
- пізнавальна активність студентів висока, вони показують стійкі позитивні результати за підсумками перевірки рівня знань, беруть участь в олімпіадах, конкурсах, інтелектуальних марафонах;
- постійно ведеться позааудиторна робота з дисципліни;
- навчально-методичне і технічне оснащення кабінету (дисципліни) відповідає сучасним вимогам і постійно удосконалюється.

При експертизі портфоліо необхідно звернути увагу на найцікавіші тематики і проблематики форми роботи, а також оцінити міру участі в них особи, що атестується:

- активно: автор, промовець, консультант;
- пасивно: слухач, спостерігач.

При проведенні експертизи інноваційної і експериментальної діяльності особи, що атестується, необхідно визначити, чи використані результати його роботи в діяльності навчального закладу, на рівні області, міста. Якщо є відгуки про роботу, то які і від кого отримані.

За наявності публікацій оцінюється їх актуальність, міра наукової новизни, практична спрямованість і впровадження в практику ВНЗ, області або міста.

Висновки і рекомендації членів експертної групи, що визначають міру реалізації педагогом своїх професійних інтересів, можливості і здібності до подальшого розвитку, доводяться до відома педагогічного працівника, що атестується.